

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Institvtionvm// Ad Vniversvm// Ivs Pontificivm, Sive//
Canonicvm, Libri Qvatvor**

Lancellotti, Giovanni Paolo

Basileae, 1566

xiiij. De Gradibus, & generibus affinitatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61756](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61756)

Quarto gradu Suprà, abauus, A
 abauia: Infrà, abnepos, abne-
 ptis: Ex transverso, propatruus,
 proamita: proauunculus, pro-
 matertera, & eorum filij & filie,
 nepotes & neptes, pronepotes
 & proneptes: item propioris so-
 brini, & propioris sobrinæ ne-
 pos, neptis: item fratris patrue-
 lis, vel amitini, sororis patrue-
 lis, vel amitinæ, consobrini, vel
 cõsobrinæ nepos, neptis: & de-
 mum fratris & sororis prone-
 pos, & proneptis.

Et hæc vsque ad quartum gra-
 dum tradi disse sufficiat: nã cum
 hodie vsque ad quartum gradũ
 duntaxat nuptiæ prohibeantur,
 nihil attinet hoc loco vltio-
 res gradus cognoscere.

Sed quò vnusquisque per se
 discat has computationes gra-
 duum inire, hoc præceptum ge-
 nerale ei tenendũ est, Vt in sub-
 ducendo ascendentiũ & de-
 scendentiũ calculo tot gradus
 censeantur, quot intercesserint
 personæ vna depra: veluti, gra-
 tia exempli, à me ad abauum,
 quinque personæ numerantur:
 Ego, Pater, auus, proauus, aba-
 uus. Hic igitur inter me & aba-
 uum quatuor gradus recense-
 buntur. In transversalibus ve-
 rò hæc sit regula generalis, Vt
 quisque ex collateralibus meis
 tot gradibus à me distare dica-
 tur, quot gradibus à stipite is di-
 ster ex nobis, qui ab ipso stipite
 remotior est: quare si ego stipiti

duobus gradibus vicinus sim,
 tu ab eodem stipite quatuor gra-
 dibus absis, quarto gradu mihi
 eris coniunctus: at si neuter al-
 tero longiùs à stipite absit, tot
 gradus inter nos cognationis
 referentur, quot nostrum vter-
 vis ab eodem stipite remotus
 est.

Suprà dictorum autem voca-
 bulorum significatio hæc est.

Patruus, dicitur frater patris.

Amita, est matris soror. Au-
 uunculus, frater matris. Ma-
 tertera, soror matris. Fratres
 patruales dicuntur, qui ex duo-
 bus fratribus nati sunt, quem-
 admodum & Sorores patrue-
 les. Fratres amitini, vel soro-
 res amitinæ sunt, qui, quæve ex
 fratre & sorore sunt orti, vel or-
 tæ. Consobrini, qui ex dua-
 bus sororibus. Patruus ma-
 gnus, Amita magna sunt, aui fra-
 ter & soror. Auunculus ma-
 gnus, matertera magna, sunt a-
 uia frater & soror. Propior
 sobrinus, Propior sobrina dicũ-
 tur, filij & filia ex patruo ma-
 gno, amita magna, & auuncu-
 lo magno, & matertera magna.
 Propatruus, Proamita dicun-
 tur proaui frater & soror: proa-
 uunculus, promatertera, proa-
 uia frater & soror.

DE GRADIBVS, ET
 generibus affinitatis,

TITVLVS XIII.
 Nn

a *si ubi gl.*
de consan.
& affia.

Cum (ut supra docuimus) quædam iura etiam inter affines versentur matrimonij obstantia, non erit ab re de affinium quoque gradibus & generibus pauca hic disserere.

Est igitur affinitas, ut Ioanni Andr. placuit, personarum necessitudo ex coitu proveniens, omni carens consanguinitate, id est, sanguinis parentela.

Nec refert, an coitus sit legitimus, id est, per nuptias legitimas contractus, an id minus, quandoquidem etiam per conjunctionem illicitam affinitas contrahitur impediendis nuptijs apta: omnes enim, qui mihi consanguinei sunt, illi efficiuntur affines, cum qua mihi coniunctio carnis consummata fuit, & invicem ipsius mulieris consanguinei omnes mihi affines sunt. Ego verò & ea mulier invicem affines non sumus: nos enim tantummodò affinitatis principium & origo sumus.

Consanguinei quoque mei nullo affinitatis vinculo iuncti sunt consanguineis fœminæ à me cognitæ^a.

Affinitas & ipsa tres ordines habet, quemadmodum cognatio, videlicet ascendentium, descendentium, & collateralium.

Ascendentium affinium nomina sunt: veluti, socer, focrus, id est, mariti vel vxoris, pater & mater: vitricus, id est, præfens maritus matris meæ, à quo ta-

Amen ego genitus non sum: noverca, id est, præfens patris mei vxor, quæ me tamen non genuit. Aliorum autem superiorum affinium nomina non recenseo, cum ferè sint eadem, quæ consanguineorum, vel sola particula huius, Pro. adiecti-
one distinguuntur, ut proso-
cer, & similia. Infra sunt, ve-
luti gener, id est, filia maritus:
nurus, id est, filij vxor: priui-
gnus, vel priuigna, id est, vxor-
is, vel mariti filius, filia, ex a-
lio marito, vel alia vxore susce-
pti: & ulteriores, quibus præ-
positio, Pro. solet accedere, ut
progener, id est, maritus nep-
tis^b. Collaterales affines sūt,

B qui vel vxori, vel marito con-
sanguinei sunt ex transversa li-
nea iuncti. Eorum autem af-
finium, qui iustis nuptijs paran-
tur, specialia nomina sunt hæc,
videlicet Leuir, qui est frater
mariti: Sororius, qui est vir so-
roris: Glos, quæ est soror ma-
riti: Fratrissa, quæ est vxor fra-
tris, quæ & ipsa glos rectius di-
ci potest: Janitricæ, seu Inate-
res, quæ sunt duorum fratrum
vxores^c. Alij autem specialia
nomina non habent, sed illo cõ-
sanguinitatis nomine ferè so-
lent appellari: quò nomine, vel
gradu ab eo nuncupantur, cu-
ius causa affinitatem contraxe-
runt, veluti qui vxoris meæ con-
sobrinus, vel patruelis est, is &
mihi consobrinus, vel frater pa-
trus.

^a Ioã Andr.
in arbore
affi.

^b c. infames.
d. affinita-
tes. 3. q. 7.
ubi glos. ut.
præpositio.

^c c. quod aut.
35. q. 6.

truelis appellabitur, & de similibus. In his igitur, cum scire uoluerimus, an cum eis nuptiæ contrahi possint, non solum inspiciemus, quoto gradu affinitatis inter se deincti sint, sed etiam (ut supra attigimus) inspiciendum erit, quo in genere affinitatis existant: nam etsi olim & in secundo, & in tertio affinitatis genere nuptiis non esset locus, hodie tamen aliud seruari ex Concilio generali Innocentiano supra demonstrauius, ut scilicet in primo genere duntaxat prohibita censeatur, idque ad quartum usque gradum. Sed ne quid ad huiusce rei notitiam desideretur, declarem etiam, quando in primo genere affinitatis, vel secundo, vel ulteriore quis esse dicatur.

Est igitur sciendum, quod illa persona, cum qua consanguineus meus carnis copula coniungitur, mihi in primo genere affinitatis est: in eo autem gradu est affinitatis, in quo gradu consanguinitatis mihi est ille, ex cuius persona affinitatem acquisiui: quo consanguineo mortuo, si ea mulier alteri nubat, vel cum alio per carnis coniunctionem immisceatur, is secundus eius mulieris maritus, vel qui eam absque nuptiis cognouerit, mihi in secundo genere affinitatis hoc facto adscitus erit: qua muliere defuncta, si vir, vel amicus eius, quem

A dixi modo affinitatis genere secundo mihi esse coniunctum, superstes sit, alteramque uel ducat uxorem, uel sine matrimonio etiam per carnis copulam cognoscat, ea mulier mihi ex tertio affinium genere iuncta erit. Sed quamuis in hac tertia personarum mutatione genus quoque ipsum ter uariatum sit, ut modo primum genus affinitatis diceretur, nunc secundum, postremo tertium, gradus tamen idem semper fuit nunquam uariatus, quamuis genus mutaretur. Nam si nunc quod ille consanguineus meus mihi in primo gradu consanguinitatis coniunctus esset, eodem in gradu affinitatis erit mihi mulier ab eo cognita, nec mutabitur gradus postmodum in persona alterius eiusdem mulieris uiri, & demum hac muliere sublata lege naturæ, non à muliere superstite ipsius uiri cognita non minus mihi adhuc erit in primo gradu affinitatis, quam prima fratris mei uxor, eiusque uxoris secundus maritus, quamuis ille in secundo genere affinitatis mihi esset, hæc in tertio.

Atque his quidem modis genera affinitatis colliguntur: quæ tamen omnia præter primum à nuptiarum contractibus abolita sunt, ut iam sæpe ostendimus, quia tamen haud ita facile primum genus fuisset per-

ceptū, nisi & altera duo ad maiorem declarationem subdidicimus, non absurdum fore iudicauimus, hæc quoque duo postrema declarare. Maneat igitur, alio modo genera affinitatum esse dimetienda, quam gradus: & gradus quidem affinitatis ex gradibus consanguinitatis illius dinumerari, à quo affinitatis causam & originem ducunt: genera verò ex personarū varietate & accessione propter carnis immixtionem interueniente variari.

DE COGNATIONE
spirituali,

TITVLVS XV.

Cognatio quoque spiritualis, vt supra indicauimus, non leue impedimentum nuptijs esse solet.

Cognatio autem spiritualis dicitur illud vinculum, quod ex eo contrahitur, dum quis alij munus baptismi, vel confirmationis impedit, seu dum impenderetur, ei tanquam pater afficit. Ex his enim duobus sacramētis tantum, Baptismo scilicet & Confirmatione, cognatio hæc contrahitur, quæ cognitionē naturalem in multis imitatur^a. Hęc autem cognatio inter tres personas primum initur, à quibus ad alias quoque earundem causa emanat: nam inter illum qui sacra-

^a Ab. in Rubri de cog. spir.

mentis augetur, & illum qui sacramentum ministrat, & illum præterea qui his solennibus sacramentum accipiente interuenit, tanquam eius tutelam suscepturus, qui compater vulgò appellatur, cognatio contrahitur præcipua: siquidem & sacramenti minister, & ille qui assistit, quò tutelam accipiat (quæ diximus vulgò compatrem appellari) baptizato, seu confirmato, pro patribus habentur. Quorum causa ad alios quoque fluit cognatio: nam eorundem ministri & tutoris seu compatris uxores antea cognitæ baptizato, seu confirmato, eorumque parentibus cognatione devincuntur: eorum verò filij solis baptizatis, vel confirmatis, non etiã eorum parentibus hac necessitudine iunguntur^b. Filij autem duorum compatrum, quorum nemo cognationi causam dedit, quæ inter eorum patres intercedit spiritualis, cognati inter se dici nõ possunt: ideoque matrimonium inter se contrahere non prohibentur, nisi consuetudine aliqua fingatur eos cognatos esse^c.

Si vir aut mulier filium proprium de sacro fonte etiam sciens susceperit, non tamen idcirco à se invicem separandi sunt, nec corporis potestatem alter alteri subtrahere potest^d: ne hæc tanquam ansam ad thori separationem alter eorum aucupetur.

Quam-

^b gl. ca. 1. in fi. co. tit. in 6. Abb. c. Martinus. col. fi. extr. co. in fi.

^c c. 2. extra. cod.

^d c. 2. extra. cod.